Alfabetització i inclusió d'alumnat amb i sense NESE

written by Susana León | 13 de December de 2024

Les tertúlies literàries dialògiques (TLD) són una de les actuacions educatives d'èxit més aplicades en el món i en una àmplia diversitat de contextos, demostrant durant dècades la seua universalitat i transferibilitat.

Des d'esta actuació es creen espais compartits de diàleg per a l'anàlisi i la construcció col·lectiva de significats a partir de la lectura de **clàssics de la literatura universal**. Estos espais destaquen pels nombrosos impactes que, quan es **practiquen fidelment**, poden aconseguir en els seus participants.

Un **recent estudi** publicat en la revista *Disabilities* se suma a l'extens corpus teòric que recolza esta pràctica, demostrant les seues millores tant en l'aprenentatge de la lectoescriptura com en la promoció de la inclusió, especialment entre estudiants amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

L'article presenta un estudi de cas sobre com les TLD van impactar en 110 estudiants de 7 anys en una escola primària a València, inclosos 11 alumnes i alumnes amb NESE. Els resultats mostren que **estudiants amb dificultats de lectura i atenció van aconseguir avanços quant a comprensió lectora, vocabulari i habilitats argumentatives. Al mateix**

temps, aquells sense NESE van millorar el seu assoliment en competències comunicatives i van augmentar la seua motivació cap a la lectura. En concret, les troballes plantegen, des de les percepcions de professorat, famílies i el propi alumnat:

1. **Millora de la competència en lectura i escriptura**: es va observar un augment en la comprensió i l'ús d'estructures sintàctiques en general, mentres que l'alumnat amb NESE va progressar notablement en velocitat i comprensió lectora. També es va destacar l'enriquiment del vocabulari i la capacitat d'expressar opinions, promovent la confiança i la comprensió entre l'estudiantat.

2. **Superació de dificultats en lectoescriptura**: esta investigació demostra que les TLD han sigut una ferramenta clau per a revertir l'impacte negatiu de la interrupció de classes derivada de la pandèmia. Una de les professores entrevistades ho expressa així:

> *«Al principi del curs vam identificar tres estudiants amb grans dificultats en lectura i escriptura, així com en velocitat i comprensió lectora. En finalitzar l'any, tots (professors, famílies i estudiants) vam poder observar un progrés considerable. Este ha sigut l'any amb major millora entre l'alumnat de segon.»*

Malgrat les dificultats inicials després del confinament, els estudiants van aconseguir superar les seues limitacions gràcies a la seua participació en les tertúlies, segons les veus arreplegades en l'estudi. A més, i com ocorre en totes les actuacions educatives d'èxit, es va observar la promoció de valors inclusius i solidaris: **es va crear un ambient d'empatia i suport mutu on estudiants amb i sense NESE van treballar junts i juntes, fomentant la participació d'aquelles persones més tímides o amb majors**

dificultats.

Entre els factors més rellevants, la implicació de les famílies, característica de les actuacions educatives d'èxit, va ser destacada com a clau. Un docent assenyala:

> *«El fet que estes tertúlies es preparen a casa afavorix la inclusió. Les famílies senten que són part d'un equip juntament amb el xiquet i l'escola. Este enfocament ha sigut molt diferent del d'abans, quan els xiquets havien de ser més autònoms o treballar sols.»*

Com esmentàvem l'inici, les TLD són una de les actuacions més reconegudes internacionalment pel seu impacte positiu en diversos contextos, no sols educatius. Els resultats d'este estudi aporten una nova evidència del seu potencial inclusiu i transformador, especialment en situacions de major dificultat.

[Imatge de LaterJay Photography en Pixabay]